

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 18

Vydána dne 2. května 1961

Cena 80 haléřů

OBSAH:

40. Zákon o obraně Československé socialistické republiky
41. Vládní nařízení o ubytování ozbrojených sil
42. Vládní nařízení o vyvlastnění k účelům obrany
43. Vyhláška ministra národní obrany a ministra vnitra o náhradě za ubytování ozbrojených sil

40

Z Á K O N

ze dne 18. dubna 1961

o obraně Československé socialistické republiky

Československý lid pod vedením Komunistické strany Československa buduje vyspělou socialistickou společností a shromažďuje síly pro přechod ke komunismu. Touto cestou kráčí ruku v ruce s lidem Svazu sovětských socialistických republik a všech ostatních zemí světové socialistické soustavy, jejímž je naše republika pevným článkem. Chce žít v míru a přátelství se všemi národy světa a přispívat k mírovému soužití a k dobrým vztahům mezi státy s různým společenským zřízením.

Dokud existuje imperialismus, zůstává ve světě půda pro agresivní války. Imperialistické státy vytvářejí vojenské útočné bloky, budují hustou síť válečných základů a organizují podvratnou činnost proti socialistickým zemím. V západní Evropě pomáhají formovat novou západoněmeckou revanšistickou armádu a vyzbrojují ji nejmodernějšími zbraněmi hromadného ničení.

Proti těmto úkladům buduje náš lid spolehlivou obranu své vlasti, která se opírá o hospodářský rozmach republiky, o politickou a morální jednotu našeho lidu a o spojenectví s lidem Svazu sovětských socialistických republik a ostatních socialistických zemí, jehož základním pilířem je Varšavská smlouva.

Se zřetelem k velké závažnosti neustálého zdokonalování obrany svobody a socialistických vymožeností našeho lidu se Národní shromáždění Československé socialistické republiky usneslo na tomto zákoně:

Č Á S T P R V Á Z Á K L A D N Í U S T A N O V E N Í

§ 1

(¹) K zabezpečení mírového rozvoje socialistické společnosti je třeba, aby byla náležitě uplatňována obranná funkce státu a budována obrana Československé socialistické republiky. Tato obrana je založena na mohutném a stále se rozvíjejícím národním hospodářství, na politické uvědomělosti lidu a jeho odhodlání bránit svou vlast.

(²) Náš lid je rozhodnut bránit vymoženosti socialistického zřízení proti každému nepříteli. V tomto vlasteneckém úsilí jej vede Komunistická strana Československa, která řídí zabezpečování nejvyšší obranyschopnosti země.

(³) K obraně vlasti spojuje československý lid své úsilí v duchu proletářského internacionalismu s lidem Svazu sovětských socialistických republik

a ostatních socialistických zemí pevnými spojenec-
kými svazky, jejichž výrazem je Varšavská smlouva.

§ 2

Obrana republiky zahrnuje opatření k zabezpe-
čení obranyschopnosti země v míru i ve válce na
všech úsecích hospodářského a společenského ži-
vota, zejména budování ozbrojených sil a zvyšování
jejich bojové pohotovosti v souladu s požadavky
soudobého vojenství. Nedílnou součástí obrany re-
publiky jsou opatření v národním hospodářství, opa-
tření k obraně v krajích a okresech a k ochraně
před nepřátelskými vzdušnými útoky a příprava
občanů k obraně.

§ 3

Zastupitelské sbory, ostatní orgány státu, hos-
podářské, společenské a jiné organizace činí všech-
na opatření potřebná k zabezpečení nejvyšší obrany-
schopnosti země. Opírají se přitom o tvůrčí inicia-
tivu a přímou účast pracujících.

§ 4

^[1] Obrana vlasti a jejího socialistického zřízení
je vrcholnou povinností a věcí cti každého občana,
je obranou životních zájmů každého příslušníka so-
cialistické společnosti. Na výzvu k obraně vlasti
vynaloží každý své síly a prostředky k dosažení
konečného vítězství nad nepřitelem. Povinnosti
ukládáné tímto zákonem v zájmu obrany vyplývají
z potřeby organizovat pracující lid v jeho úsilí
o obranu socialistického státu.

^[2] K zabezpečení obrany republiky, zejména
za branné pohotovosti státu (§ 5), může vláda po-
drobně upravit povinnosti vyplývající z odstavce 1,
pokud nejsou upraveny v dalších ustanoveních zá-
kona.

ČÁST DRUHÁ

OBRANA ZA BRANNÉ POHOTOVOSTI STÁTU

§ 5

Branná pohotovost státu

Stát vstupuje do branné pohotovosti nařízením
mobilizace ozbrojených sil, vyhlášením válečného
stavu nebo vypovězením války, a to dnem, kdy bylo
učiněno některé z uvedených opatření. Branná po-
hotovost státu končí dnem, jež stanoví prezident
republiky.

Pracovní úkoly občanů a úprava
pracovních poměrů

§ 6

^[1] Za branné pohotovosti státu plní občané
největším úsilím a obětavostí pracovní úkoly všude

tam, kde to vyžaduje zabezpečení obrany republiky.
Tím se uplatňuje jejich zájem a aktivní účast na
obraně vlasti.

^[2] Za branné pohotovosti státu může být obča-
nům v zájmu obrany republiky uloženo

- a) setrvat v zaměstnání a podle potřeby konat
práce, které nepatří k jejich pravidelnému za-
městnání, popřípadě pracovat i mimo místo
pravidelného zaměstnání,
- b) nastoupit zaměstnání, které jim bude přiděleno,
- c) konat časově omezené práce, které budou od
nich požadovány k zdolání nárazových nebo
mimořádných úkolů pro obranu republiky
(osobní úkony).

^[3] Opatření uvedená v odstavci 2 vyhláší
vláda.

^[4] K ubytování občanů, jimž byly uloženy úkoly
podle odstavce 2, mohou být od každého požado-
vány potřebné prostory a prostředky.

§ 7

Vláda může za branné pohotovosti státu upra-
vovat pracovní poměry, zejména jejich vznik a zá-
nik, pracovní dobu a jiné pracovní podmínky.

§ 8

Opatření v národním hospodářství

^[1] Veškeré národní hospodářství je pláno-
vitě řízeno tak, aby byla mohutným rozvojem vý-
roby zabezpečena obranyschopnost země.

^[2] Za branné pohotovosti státu mohou vláda
nebo orgány jí zmocněné rozhodnout o změnách
v řízení národního hospodářství a o zvláštní úpravě
výroby, oběhu a spotřeby věcných prostředků, aby
byly náležitě zabezpečeny potřeby obrany republiky.

§ 9

Využití věcných prostředků
pro účely obrany

Za branné pohotovosti zabezpečuje stát potřeby
obranu věcnými prostředky z národního majetku a
dbá, aby jich bylo plně využito ke splnění úkolů
obranu. Rovněž lidová družstva a občané usilují, aby
byly splněny všechny úkoly obrany, a k tomu po-
skytují s nejvyšší obětavostí vše, čeho je k jejich
zabezpečení třeba.

Poskytování věcných prostředků
pro účely obrany

§ 10

Nepostačí-li věcné prostředky z národního ma-
jetku, může být za branné pohotovosti státu každé-

mu uloženo poskytnout k účelům obrany potřebné věcné prostředky, které má v držení.

§ 11

[¹] Poskytnout věcné prostředky znamená

- a) odevzdat požadované věcné prostředky do užívání nebo vlastnictví státu,
- b) naložit s nimi podle pokynů nebo
- c) strpět, aby s nimi bylo naloženo určeným způsobem.

[²] Ten, jemuž bylo uloženo odevzdat věcné prostředky do užívání nebo do vlastnictví, je povinen odevzdat je ve stanovené době, na určeném místě, v použitelném stavu a s určeným příslušenstvím.

§ 12

[¹] Vláda vydá prováděcí předpisy, v nichž stanoví zejména, kdo ukládá povinnost poskytnout potřebné věcné prostředky, kdo určuje osoby a organizace povinné poskytnout věcné prostředky a kdo a jakým způsobem věcné prostředky přejímá.

[²] Vláda nebo orgán jí pověřený může již v míru určit, které věcné prostředky budou pro účely obrany poskytnuty za branné pohotovosti státu, a uložit jejich držitelům povinnost podrobit je soupisu a prohlídce a udržovat je v použitelném stavu.

§ 13

Opatření k ochraně obyvatelstva

Je-li toho nezbytně třeba, může být z určeného místního obvodu odsunuto obyvatelstvo a věcné prostředky. K ubytování odsunutých osob a k uložení odsunutých věcných prostředků mohou být od každého požadovány potřebné prostory a prostředky.

§ 14

Opatření mimo dobu branné pohotovosti státu

Vláda může zavést účinnost jednotlivých ustanovení této části zákona i mimo dobu branné pohotovosti státu, jsou-li zvýšenou měrou ohroženy svrchovanost státu a jeho socialistické zřízení nebo vyžadují-li to mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.

ČÁST TŘETÍ CIVILNÍ OBRANA

§ 15

Civilní obrana jako součást obrany republiky zahrnuje opatření k zabezpečení ochrany a obrany

obyvatelstva před následky nepřátelských vzdušných útoků, k vytvoření podmínek pro plynulý chod hospodářského života při nepřátelských vzdušných útocích a k odstraňování následků těchto útoků. Občané se aktivně a uvědoměle zapojují do plnění úkolů civilní obrany, organizované a prováděné státními orgány, hospodářskými a dobrovolnými společenskými organizacemi.

§ 16

[¹] K zabezpečení úkolů civilní obrany mohou být na základě rozhodnutí vlády ukládány povinnosti občanům a organizacím.

[²] Řízení civilní obrany přísluší ministru vnitra.

ČÁST ČTVRTÁ

PŘÍPRAVA OBČANŮ K OBRANĚ REPUBLIKY

§ 17

[¹] K zabezpečení obrany republiky zúčastňují se občané přípravy k plnění úkolů obrany.

[²] Účast občanů na přípravě k obraně vyplývá z jejich zájmu o zabezpečení obrany republiky, z jejich uvědomělosti a odhodlání bránit svou vlast.

§ 18

Příprava občanů zahrnuje brannou, tělesnou a zdravotnickou přípravu, přípravu k civilní obraně a ostatní potřebnou přípravu; organizují ji dobrovolné organizace, především Svaz pro spolupráci s armádou, Československý svaz tělesné výchovy, Československý červený kříž a Československý svaz požární ochrany, dále státní orgány, školy, hospodářské a jiné organizace.

ČÁST PÁTÁ

DALŠÍ OPATŘENÍ V ZÁJMU OBRANY REPUBLIKY

§ 19

Přípravy a přezkušování opatření pro dobu branné pohotovosti státu

[¹] V souvislosti s přípravami nebo přezkušováním opatření pro dobu branné pohotovosti státu mohou vláda, národní výbory nebo vládou pověření ministři ukládat povinnosti státním orgánům, hospodářským, společenským a jiným organizacím i občanům.

[²] O požadování dopravních prostředků a zemních a silničních strojů na mobilizační cvičení ozbrojených sil rozhoduje ministr národní obrany.

[³] Držitel je povinen předat prostředek nebo stroj ve stanovené době, na určeném místě, v použitelném stavu a se stanoveným příslušenstvím.

§ 20

Výstavba podniků z hlediska obrany

Při výstavbě podniků a zařízení a při rozvinutí výroby je nutno dbát zájmů obrany republiky.

§ 21

Práva pozemků

[¹] Vojenská správa nebo orgány ministerstva vnitra mohou z hlediska obrany republiky určit území, kde je třeba ke změně povrchu půdy jejich souhlasu. Vojenská správa nebo orgány ministerstva vnitra mohou přitom stanovit, jak má být změna provedena.

[²] V těchto územích může okresní národní výbor na návrh vojenské správy nebo orgánu ministerstva vnitra uložit vlastníkům nebo uživatelům pozemků provedení změn povrchu půdy.

§ 22

Přístup k některým místům

[¹] Přístup k místům, kde jsou umístěna zařízení sloužící k obraně republiky, může být na návrh vojenské správy nebo orgánů ministerstva vnitra okresním národním výborem zakázán nebo vázán zvláštním povolením.

[²] Za vojenského cvičení, při přesunech vojsk nebo za branné pohotovosti státu může být na návrh vojenské správy okresním národním výborem zakázán, omezen nebo podle potřeby jinak upraven přístup do určitých dalších prostorů, jakož i pobyt a doprava v nich. Ve výjimečných případech, kdy by hrozilo nebezpečí z prodlení, učiní nezbytná opatření přímo vojenský velitel a vyrozumí o nich příslušný okresní národní výbor.

§ 23

Používání pozemků při cvičeních

Ozbrojené síly a bezpečnostní sbory ministerstva vnitra jsou oprávněny po dohodě s příslušným národním výborem používat ke cvičení pozemků a komunikací, jichž je k tomu třeba, nestačí-li jim pro cvičení jejich vlastní pozemky; jsou však přitom povinny co nejvíce šetřit zemědělských a lesních kultur, komunikací, staveb a ostatních zařízení.

§ 24

Ubytování ozbrojených sil

[¹] Ozbrojené síly jsou zpravidla ubytovány ve vlastních objektech. Nelze-li ozbrojené síly ubytovat ve vlastních objektech, jsou držitelé vhodných objektů a prostředků k ubytování povinni poskytnout

ubytování a prostředky k němu potřebné (ubytovací povinnost).

[²] Držitele povinné poskytnout ubytování a prostředky k němu potřebné určí na žádost vojenské správy nebo orgánů ministerstva vnitra příslušný místní národní výbor, který jim zároveň uloží ubytovací povinnost. V naléhavých případech může vojenská správa nebo orgán ministerstva vnitra uložit ubytovací povinnost přímo držitelům. O uložení této povinnosti vyrozumí příslušný místní národní výbor.

[³] Vláda stanoví rozsah ubytovací povinnosti, způsob poskytování ubytování a prostředků k němu potřebných a další podrobnosti k provedení odstavců 1 a 2.

§ 25

Vyvlastnění

[¹] Vyžaduje-li to zájem obrany republiky, je možno potřebné nemovitosti nebo práva k nim vyvlastnit, nelze-li je získat dohodou. Vyvlastněním lze dosáhnout strpění opatření, která omezují výkon vlastnického práva k nemovitostem nebo jiného věcného práva, zřízení věcných práv k nemovitostem, přechodu vlastnického práva k nemovitostem nebo postoupení, omezení nebo zrušení jiného věcného práva.

[²] Přechodem vlastnického práva k nemovitosti vyvlastněním zanikají všechna práva třetích osob k ní, pokud výměr o vyvlastnění nestanoví jinak.

[³] Vyvlastnění provádí na návrh vojenské správy nebo orgánu ministerstva vnitra okresní národní výbor nebo místní národní výbor, je-li stavebním úřadem. K účelům, pro něž lze provést vyvlastnění, může národní výbor povolit vstup na nemovitosti a jejich užívání před zahájením vyvlastňovacího řízení.

[⁴] Vyžaduje-li použití vyvlastněných nemovitostí přeměnu lesní nebo zemědělské půdy, k níž by jinak bylo třeba zvláštního povolení, není tohoto povolení zapotřebí.

[⁵] Vláda upraví nařízením rozsah a způsob vyvlastnění, užívání nemovitostí před zahájením vyvlastňovacího řízení a další podrobnosti.

ČÁST ŠESTÁ

USTANOVENÍ O NÁHRADÁCH

§ 26

Náhrady při plnění pracovních úkolů a za poskytnuté věcné prostředky

[¹] Občanům, kteří byli přiděleni do zaměstnání [§ 8 odsc. 2 písm. b)] se poskytne náhrada cestov-

ních, stěhovacích a jiných výdajů a popřípadě mzdové vyrovnání.

[²] Občanům povoláním k osobním úkonům [§ 6 odst. 2 písm. c)] se poskytne potřebné ubytování, stravování, doprava na pracoviště a zpět a popřípadě též odměna za vykonanou práci.

[³] Při poskytnutí věcných prostředků přísluší náhrada

- a) za věcné prostředky odevzdané do užívání nebo do vlastnictví [§ 11 odst. 1 písm. a)],
- b) za škody vzniklé z nakládání s věcnými prostředky podle určených dispozic [§ 11 odst. 1 písm. b) a c)].

§ 27

Ostatní druhy náhrad

[¹] Za poskytnutí dopravních prostředků nebo strojů na mobilizační cvičení ozbrojených sil (§ 19) dostane držitel od vojenské správy přiměřenou náhradu, jejíž výše se stanoví podle obecných předpisů, a náhradu případné škody.

[²] Náklad na provedení požadovaných změn povrchu půdy hradí vlastníku nebo uživateli pozemku ten, kdo provedení změny požadoval (§ 21 odst. 2).

[³] Škodu způsobenou cvičeními ozbrojených sil a bezpečnostních sborů ministerstva vnitra na nemovitostech a zemědělských a lesních kulturách hradí stát (§ 23).

[⁴] Za ubytování poskytnuté podle ustanovení § 6 odst. 4, § 13 a § 24 a za vyvlastněné nemovitosti a práva pro účely obrany (§ 25) přísluší náhrada.

[⁵] Za jiné újmy vzniklé z plnění povinnosti k obraně republiky přísluší náhrada v případech stanovených v předpisech vydaných k provedení tohoto zákona.

§ 28

Válečné škody

Na škody, které byly způsobeny nepřitelem, vlastním nebo spojeneckým vojskem v boji nebo v přímé souvislosti s bojem, se ustanovení tohoto zákona nevztahují; tyto škody se posuzují jako škody válečné podle zvláštních předpisů.

ČÁST SEDMÁ

SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 29

Povinnosti ukládané podle tohoto zákona v zájmu ozbrojených sil mohou být ukládány i ve prospěch spojeneckých ozbrojených sil.

§ 30

[¹] Nevyplývá-li z ustanovení tohoto zákona nic jiného, zůstávají ustanovení jiných zákonů, upravujících opatření k obraně republiky a její přípravě, nedotčena.

[²] Pro osobní úkony pro potřeby ozbrojených sil platí ustanovení tohoto zákona a jeho prováděcích předpisů, pokud branný zákon nebo předpis vydané podle něho nestanoví jinak.

[³] Pro důchodové zabezpečení osob povoláním k osobním úkonům podle tohoto zákona, účastníků civilní obrany a účastníků přípravy k obraně republiky platí ustanovení §§ 34, 35 a 37 zákona č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení.

[⁴] Pokud tento zákon nebo předpisy vydané podle něho nestanoví odchylky, platí pro řízení podle tohoto zákona obecné předpisy o řízení ve věcech správních.

[⁵] Při uplatňování požadavků k zabezpečení civilní obrany mají orgány ministerstva vnitra oprávnění podle § 23 zákona č. 87/1958 Sb., o stábním řádu, jako vojenská správa.

§ 31

Opatření učiněná před vyhlášením zákona a ve shodě s ním považují se za opatření podle tohoto zákona.

§ 32

Další předpisy potřebné k provedení tohoto zákona může vydat vláda nebo jí pověřené vedoucí ústředních orgánů státní správy.

§ 33

Zrušují se

- a) zákon č. 131/1936 Sb., o obraně státu,
- b) zákon č. 2/1924 Sb., o poštovních holubech,
- c) zákon č. 117/1924 Sb., o požadování dopravních prostředků pro účely vojenské, ve znění zákona č. 25/1936 Sb.,
- d) zákon č. 68/1932 Sb., o požadování dopravních prostředků pro vojenské účely v míru,
- e) zákon č. 63/1935 Sb., o vyvlastnění k účelům obrany státu,
- f) zákon č. 82/1935 Sb., o ochraně a obraně proti leteckým útokům, ve znění zákona č. 75/1938 Sb.,
- g) zákon č. 33/1936 Sb., o civilních hlídačích vojenské správy,

h) zákon č. 320/1936 Sb., o změně správní působnosti vojenských útvarů, ve znění zákona č. 104/1947 Sb.,

vládní nařízení č. 146/1950 Sb., o přenesení správní působnosti s velitelství oblastí na velitelství okruhů,

i) zákon č. 94/1950 Sb., o ubytování branné moci a Sboru národní bezpečnosti,

j) zákon č. 92/1951 Sb., o branné výchově,

zákon č. 87/1952 Sb., o reorganizaci branné výchovy,

k) § 36 odst. 2 zákona č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení,

a všechny předpisy vydané k jejich provedení.

§ 34

Tento zákon nabývá účinnosti ode dne vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády a národní výbory.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

v z. Dolanský v. r.

41

VLÁDNÍ NARIŽENÍ

ze dne 22. dubna 1961

o ubytování ozbrojených sil

Vláda Československé socialistické republiky nařizuje podle §§ 23, 24 a 27 zákona č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky:

Rozsah ubytovací povinnosti

§ 1

[¹] Držitelé objektů, jimž byla uložena ubytovací povinnost podle § 24 zákona č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky, jsou povinni poskytnout po dobu potřeby ubytování tak, aby na jednoho příslušníka ozbrojených sil připadalo ve vhodných místnostech alespoň 3.5 m² ubytovací plochy.

[²] Z ubytovací povinnosti se vyjímají diplomatické mise cizích států, jejich šéfové a personál, používající diplomatických výsad a imunit, a jiné osoby a mezinárodní organizace, kterým se na základě zákona, mezinárodní smlouvy nebo obyčejně poskytují výsady a imunity, jakož i cizí konzulární mise a jejich úředníci, kteří nejsou československými státními občany.

§ 2

Ubytovací povinnost zahrnuje povinnost držitelů objektů poskytnout

- a) ubytovaným osobám potřebné prostředky, zejména stoly, židle, lůžka, jakož i otop, vodu, osvětlení apod. Nejsou-li držitelé objektů zároveň držitelé těchto prostředků, mají povinnost poskytnout je jiné osoby určené místním národním výborem, v naléhavých případech osoby určené přímo orgány ozbrojených sil;
- b) kanceláře, učebny, ošetřovny, stálé dílny, skladěště a prostory k umístění vozidel, munice, bojové techniky a materiálu všeho druhu se zařízením v rozsahu odpovídajícím potřebám ubytované jednotky.

§ 3

Povinnost držitelů objektů, jimž byla uložena ubytovací povinnost

[¹] Po dobu ubytování ozbrojených sil jsou držitelé objektů, jimž byla uložena ubytovací povinnost, povinni udržovat objekty na svůj náklad ve stavu způsobilém k ubytování.

[²] Pokud držitelé objektů, jimž byla uložena ubytovací povinnost, neudrží objekty ve stavu způsobilém k obvyklému užívání, mohou orgány ozbrojených sil provést potřebné opravy a odstranit závady na náklad držitelů.

[³] Úpravy, kterými selepší ubytování ozbrojených sil nebo kterými se přikázané objekty přizpůsobí zvláštním potřebám ozbrojených sil, lze provést jen na jejich náklad. Trvá-li na tom držitel, musí objekt po skončeném ubytování být uveden opět do původního stavu nebo poskytnuta přiměřená náhrada.

§ 4

Náhrada za ubytování

[¹] Za ubytování ozbrojených sil a poskytnuté prostředky přísluší náhrada podle sazeb, které stanoví ministr národní obrany a ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými ministry. Rozpočtovým organizacím jako držitelům objektů náhrada nepřisluší. Ubytovacím podnikům socialistického sektoru se poskytuje náhrada za ubytování ve výši cen, platných v těchto podnicích.

[²] Netrvá-li ubytování ozbrojených sil celý den, poskytne se náhrada za celý den. Vystřídá-li se však během 24 hodin v témže objektu více jednotek (osob), přísluší držitelům objektů pouze jedna náhrada ve výši pro ně výhodnější.

§ 5

Splatnost náhrady za ubytování

[¹] Náhrada za ubytování se platí vždy po 10 dnech; trvá-li však ubytování méně než 10 dnů, zaplatí se náhrada najednou před jeho skončením.

[²] Náhrada pro všechny držitele v obci se vyplácí prostřednictvím místního národního výboru. Místní národní výbor neprodleně vyplácí jednotlivým držitelům objektů, popřípadě jiným osobám, které poskytl prostředky k ubytování, částky na ně připadající.

§ 6

Náhrada škody při ubytování

[¹] Stav objektů zjišťují při jeho převzetí k ubytovacím účelům a při jeho odevzdání po skončeném

ubytování orgány ozbrojených sil za účasti držitelů a zástupce příslušného národního výboru.

[2] Za škodu způsobenou ozbrojenými silami při ubytování na objektech nebo prostředcích poskytnou ozbrojené síly náhradu.

[3] Nedohodne-li se poškozený s orgánem ubytovaných ozbrojených sil o výši náhrady, může uplatnit nárok na ni do 30 dnů u místního národního výboru, jinak nárok zanikne. O výši náhrady rozhodne místní národní výbor.

[4] Lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody počíná dnem následujícím po dni, v němž objekt byl po skončeném ubytování komisionálně odevzdán jeho držitel.

§ 7

Náhrada škody způsobené cvičením

Nárok na náhradu škody způsobené na nemovitostech a zemědělských a lesních kulturách cviče-

nými ozbrojených sil a bezpečnostních sborů ministerstva vnitra, popřípadě jiným výkonem služby, se uplatňuje u příslušného místního národního výboru do 30 dnů po skončení cvičení nebo služebního úkonu, jinak nárok zanikne. Návrhy na zjištění škody nutno však podat v prvních pěti dnech této lhůty místnímu národnímu výboru. Místní národní výbor provede soupis přihlášených škod a v dohodě s orgány vojenské správy nebo orgány ministerstva vnitra vyhlásí dobu, kdy budou nároky na náhradu škody projednávány. Nedojde-li k dohodě o nároku na náhradu škody, rozhodne o něm okresní národní výbor.

§ 8

Toto nařízení nabývá účinnosti ode dne vyhlášení. Provedou je ministr národní obrany, ministr vnitra a národní výbory.

v z. Dolanský v. r.

42

VLÁDNÍ NARIZENÍ

ze dne 22. dubna 1961

o vyvlastnění k účelům obrany

Vláda Československé socialistické republiky nařizuje podle § 25 a § 27 odst. 4 zákona č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky:

§ 1

Předmět a rozsah vyvlastnění

Nemovitostí a práva k nim lze vyvlastnit k účelům obrany, zejména pro zřízení obranných zařízení, výcvikových základen a jiných vojenských staveb sloužících k obraně republiky a k ubytování ozbrojených sil.

§ 2

Vyvlastňovací řízení

[¹] Návrh na vyvlastnění podává vojenská správa nebo orgány ministerstva vnitra [dále jen „navrhovatel“] u okresního národního výboru nebo místního národního výboru, je-li stavebním úřadem, v jehož obvodě je vyvlastňována nemovitost [dále jen „příslušný národní výbor“].

[²] Návrh na vyvlastnění obsahuje

- a) soupis vyvlastňovaných nemovitostí nebo jejich částí s uvedením bližšího označení,
- b) jména a adresy osob, proti nimž směřuje návrh na vyvlastnění; pokud navrhovatel nezjistí jejich jména a adresy, připojí o tom písemné prohlášení,
- c) jsou-li parcely děleny, geometrický (polohopisný) plán vyjadřující přesný rozsah navrženého vyvlastnění; nelze-li určit v době podání návrhu přesný rozsah vyvlastnění, nahradí geometrický plán odborně zhotovený výkres,
- d) potvrzení ministerstva národní obrany (ministerstva vnitra) o tom, že navrhovaných nemovitostí (práv) je třeba k účelům obrany republiky,
- e) výpisy z vložek pozemkové knihy a z rejstříku uživatelů podle jednotné evidence půdy.

[³] Podáním návrhu na vyvlastnění u příslušného národního výboru je vyvlastňovací řízení zahájeno. Zahájení vyvlastňovacího řízení se poznamenává na žádost navrhovatele v pozemkových knihách.

[⁴] Příslušný národní výbor uvědomí ihned o došlém návrhu na vyvlastnění

- a) vlastníka nemovitosti, jde-li o vyvlastnění vlastnického práva k nemovitosti nebo jeho omezení,
- b) v ostatních případech toho, jehož věcné právo má být převedeno, omezeno nebo zrušeno,

a vyzve jej, aby se do 8 dnů vyjádřil, je-li ochoten nemovitost, věcné právo nebo výkon práva postoupit dohodou a za jakých podmínek. Projevili vyzvaná osoba v uvedené lhůtě ochotu dohodu uzavřít, určí příslušný národní výbor přiměřenou lhůtu k jejímu sjednání.

[⁵] Jestliže se vyzvaná osoba v osmideňní lhůtě nevyjádří nebo prohlásí, že není ochotna uzavřít dohodu, popřípadě odmítne jakékoli jednání, nebo nedojde-li ve lhůtě stanovené příslušným národním výborem k sjednání dohody mezi navrhovatelem a vyzvanou osobou, popřípadě nelze-li zjistit skutečného vlastníka nebo osobu uvedenou v odstavci 4 písm. b), popřípadě jejich adresu, vyhlásí příslušný národní výbor v obci, aby případné námítky a sdělení proti vyvlastňovacímu řízení byly příslušnému národnímu výboru oznámeny do stanovené lhůty anebo nejpozději při místním šetření, bude-li takové místní šetření nařízeno. K námítkám, které nebyly oznámeny do lhůty stanovené příslušným národním výborem anebo nebyly uplatněny při místním šetření, bylo-li nařízeno, nelze přihlížet.

[⁶] Jakmile budou projednány námítky nebo bylo vykonáno místní šetření, aniž došlo k dohodě, vydá příslušný národní výbor vyvlastňovací výměr a určí výši náhrady za vyvlastnění ke dni převzetí nemovitosti podle cenových předpisů.

[⁷] Vyvlastňovací výměr obsahuje zejména

- a) předmět a rozsah vyvlastnění,
- b) označení navrhovatele,
- c) jméno osoby, proti níž směřuje vyvlastnění (pokud je zjištěno),
- d) důvody vyvlastnění,
- e) lhůtu, do které je navrhovatel povinen začít s užíváním vyvlastněné nemovitosti nebo práva,
- f) při zřízení práva stavby nebo jiných věcných práv dobu, na kterou se právo zřizuje,
- g) výši náhrady za vyvlastnění a podmínky spjatosti náhrady.

Není-li možno zjistit přesný rozsah vyvlastnění v době rozhodování o vyvlastnění, určí příslušný ná-

rodní výbor předběžně rozsah vyvlastnění podle dokumentace. Podle takto určeného rozsahu vyvlastnění stanoví tento orgán. výši náhrady za plošnou nebo objemovou jednotku i celkovou náhradu. Ve výměru stanoví, že navrhovatel vyplatí z takto určené celkové náhrady ve prospěch toho, proti němuž vyvlastnění směřuje, nejvýše 90 % a konečná výše náhrady bude určena, jakmile budou získány potřebné podklady zpřesňující rozsah vyvlastnění, nejpozději do jednoho roku po dokončení stavby.

(³) Pozádá-li osoba, proti níž směřuje návrh na vyvlastnění, nebo nabídně-li to navrhovatel, může příslušný národní výbor přiznat se souhlasem obou účastníků náhradu v jiném nemovitém majetku nebo ve stavebních prostředcích, není-li to v rozporu s obecným zájmem. Takovou náhradu lze přiznat jen, je-li předmětem vyvlastnění osobní majetek nebo zemědělský pozemek a odpovídá-li alespoň přibližně druhu a velikosti majetku, který je předmětem vyvlastnění. Oba objekty je třeba odhadnout podle stejných zásad; případné rozdíly v hodnotě obou objektů se vyrovnají v penězích. Je-li objekt, který má být přiznán náhradou, ve státním vlastnictví, použije se pro ocenění obou objektů zásad platných pro zcizování národního majetku, jestliže je cena objektu ve státním vlastnictví vyšší než cena vyvlastňovaného objektu; v opačném případě se použije zásad platných při nabývání majetku do státního vlastnictví. Nemá-li navrhovatel náhradní nemovitost, může poskytnout tuto náhradní nemovitost podle stejných zásad národní výbor. V případech, kdy vlastník nemovitosti nebo osoba uvedená v odstavci 4 písm. b) nebyli zjištěni, stanoví příslušný národní výbor náhradu v penězích. Určenou částku navrhovatel poukáže do soudního depozita.

(⁹) Odvolání proti vyvlastňovacímu výměru nemá odkladného účinku.

§ 3

Užívání nemovitostí před zahájením vyvlastňovacího řízení

(¹) Na všechny nemovitosti, které je možno vyvlastnit podle zákona o obraně Československé socialistické republiky, lze vstoupit nebo jich i jinak užívat (zejména k provedení sondovacích prací, přípravy staveníště, navážky materiálu a vlastního zahájení stavby apod.) již před zahájením vyvlastňo-

vacího řízení. Na základě písemné žádosti navrhovatele vydá příslušný národní výbor povolení ke vstupu na tyto nemovitosti nebo povolení k jejich užívání, a to nejpozději do tří dnů po podání žádosti. K žádosti je třeba připojit potvrzení ministerstva národní obrany (ministerstva vnitra), že jde o užívání nemovitostí pro účely vyvlastnění podle zákona o obraně Československé socialistické republiky.

(²) Po vydání povolení podle odstavce 1, avšak dříve než došlo k užívání nemovitostí navrhovatelem, provede příslušný národní výbor za účasti zástupců národního výboru, navrhovatele, popřípadě vlastníka nebo osoby uvedené v § 2 odst. 4 písm. b) soupis a popis nemovitostí, jíž má být užíváno. Tento soupis (popis) je podkladem pro určení výše náhrady.

(³) Oprávnění k užívání zaniká, nebyl-li návrh na vyvlastnění podán do šesti měsíců po vydání povolení podle odstavce 1.

(⁴) Zanikne-li oprávnění k užívání nemovitosti a nedojde-li k jejímu přechodu do vlastnictví navrhovatele, je nutno nemovitost, jíž bylo užíváno, vrátit původnímu vlastníku (uživateli) a poskytnout mu zvláštní náhradu za toto užívání, popřípadě za způsobenou škodu. O výši této náhrady rozhodne příslušný národní výbor.

§ 4

Zvláštní ustanovení

(¹) V řízení o vyvlastnění k účelům obrany je příslušný národní výbor povinen učinit všechna opatření k utajení skutečností souvisejících s vyvlastněním.

(²) Vyznačení vyvlastněných nemovitostí sloužících k obraně v mapách velkých měřítek se provádí v dohodě s vojenskou správou (ministerstvem vnitra).

(³) Soud provede knihovní pořádek na žádost navrhovatele po předložení pravoplatného vyvlastňovacího výměru i tehdy, když navrhovatel nepokáže právní posloupnost vlastnictví vyvlastněné nemovitosti s posledním knihovním zápisem.

§ 5

Toto nařízení nabývá účinnosti ode dne vyhlášení. Provedou je ministr národní obrany, ministři vnitra a národní výbory.

v z. Dolanský v. r.

43

VYHLÁŠKA

ministra národní obrany a ministra vnitra

ze dne 25. dubna 1961

o náhradě za ubytování ozbrojených sil

Ministr národní obrany a ministr vnitra stanoví v dohodě se zúčastněnými ministry podle § 4 vládního nařízení č. 41/1961 Sb., o ubytování ozbrojených sil, tyto sazby náhrad za ubytování:

§ 1

Náhrada za ubytování v obytných místnostech

V místech s počtem obyvatel	Za obytné místnosti*)			
	se zařízením, úklidem, osvětlením a otopem	bez osvětlení	bez otopu	bez osvětlení a bez otopu
	denně Kčs			
25 000 a více	4,30	4,30	3,60	3,30
méně než 25 000	3,60	3,30	2,40	2,10

*) Je-li v obytné místnosti ubytováno více osob než jedna, připlácí se za každou další osobu 50 % sazby uvedené v tabulce v posledním sloupci (bez osvětlení a bez otopu).

§ 2

Náhrada za ubytování v jiných místnostech

Za ubytování osoby a den v halách					
V místech s počtem obyvatel	s osvětlením, otopem a slámkou na spaní*)	bez osvětlení	bez otopu	bez slámkou na spaní (lůžka)	bez osvětlení, otopu, slámkou na spaní (lůžka)
25 000 a více	20	18	16	16	10
méně než 25 000	16	14	12	12	8

*) Osvětlení dodá držitel objektu podle potřeby; místnosti se vytápějí na 16—18° C.

§ 3

Náhrada za poskytnutí jiných prostorů
(kanceláří, učeben, skladů aj.)

Za jiné prostory (kanceláře, učebny, skladiště aj.) za místnost a den v Kčs				
V místech s počtem obyvatel	se zařízením, osvětlením a otopem	bez osvětlení	bez otopu	bez osvětlení a bez otopu
25 000 a více	3,20	2,80	2,—	1,60
méně než 25 000	2,80	2,40	1,60	1,20

Sazby se platí za místnosti o plošné výměře do 60 m²; je-li místnost větší než 60 m², platí se uvedené sazby též za každých dalších 60 m² plochy, přičemž se zbytek plochy o výměře přes 30 m² počítá jako celých 60 m².

§ 4

Náhrada za umístění bojové techniky
a dopravních prostředků

- Za umístění bojové techniky v kůlnách, remízách, přístřešcích apod. se platí za vozidlo a den 1,50 Kčs,
- za garážování automobilů v garážích řádně vybudovaných a vybavených potřebným příslušenstvím se platí za den a oddělení (box) 7,— Kčs,
- za umístění automobilů ve společné, řádně vybudované a vybavené garáži se platí za motorové vozidlo a den 5,— Kčs.

§ 5

Náhrada za ustájení zvířat

Za ustájení 1 koně (jiného zvířete) za den v haléřích			
se stájovým nářadím, osvětlením a stelivovou slámou	bez osvětlení	bez stelivové slámy	bez osvětlení a stelivové slámy
28	28	16	14

Ministr vnitra:

Barák v. r.

§ 6

Za spotřebovanou pitnou nebo užitkovou vodu se platí náhrada podle platných předpisů o dodávce vody z veřejné sítě.

§ 7

Tato vyhláška nabývá účinnosti ode dne vyhlášení.

Ministr národní obrany:

armádní generál Lomský v. r.